

LA VIDA SOCIAL

Un projecte de ciutadania integrat en la vida escolar.

Escola Garbí Pere Vergés Esplugues

DADES DEL CENTRE

Nom del centre	ESCOLA GARBÍ PERE VERGÉS
Adreça	C/ SANT MATEU, 13-15
Codi postal	08950
Localitat	ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Telèfon	933710504
Adreça electrònica	garbi@escolesgarbi.cat

ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Els àmbits d'actuació són tots, des de P3 fins a 2n de batxillerat. Tots els alumnes intervenen en la Vida Social del centre, així com tot el personal, sigui docent o no docent, ja que forma part del projecte pedagògic de l'escola des de la seva fundació. Aquest projecte afavoreix la participació dels alumnes en la gestió de l'escola i és un excel·lent exemple de servei-aprenentatge.

DESCRIPCIÓ

Parlar de la **Vida Social** és referir-se a l'essència de les Escoles que va crear el mestre Pere Vergés. És l'eix vertebrador de la vida a l'escola.

“Hauríem de fer per manera de crear dins l'Escola els fonaments d'una ciutat ideal en la qual cada noi esdevingués un ciutadà, amb l'exercici d'uns deures i d'uns drets significatius d'una responsabilitat en relació amb el fi superior que seria la col·lectivitat. Així, l'individu passaria harmònicament del grup familiar a la classe, d'aquesta a l'Escola, i de l'Escola a la ciutat”. (Pere Vergés)

Preocupava a Pere Vergés que de la seva Escola en sortissin persones, homes i dones en el sentit més ampli i profund de la paraula. I homes i dones que haurien de viure en societat. La finalitat de l'Escola hauria de ser, doncs, trobar una fórmula que pogués agermanar els conceptes d'home i societat, amb un respecte total per l'individu i la personalitat, creant dins els infants – no per mitjà de classes teòriques o de debats buits i convencionals, sinó a través de la vida mateixa de l'Escola, de les experiències viscudes - les idees del dret i del deure, de la jerarquia, de la justícia, del sentit de la responsabilitat, de la iniciativa, i tot això en un marc de màxim respecte, solidaritat i col·laboració.

Crear una estructura oberta, viva i per això en contínua evolució, a través de la qual es poguessin aconseguir i realitzar aquestes fites, seria el gran repte per a Pere Vergés i el seu equip.

Doncs bé, la complexa estructura del que es coneix a les nostres escoles per **VIDA SOCIAL** és la materialització d'aquest ideari.

Els aspectes més concrets i perifèrics d'aquesta estructura van anar variant al llarg dels anys, adaptant-se als canvis que es produïen en el seu si i també als que eren provocats pels diferents temps i èpoques que tocava viure. Canvis, però, que mai no van afectar l'essència de l'Escola.

Ja des dels primers anys es parla del grup o **Color** i dels **Càrrecs**; aquests serien els eixos principals al voltant dels quals giraria tota l'organització de la **VIDA SOCIAL**.

Els Colors són tres: **Blanc, Verd i Blau**. Com manifesta Pere Vergés en diferents escrits, podrien haver estat dos o cinc: en el nombre no resideix la seva bondat. De tota manera no és difícil trobar una explicació al fet de ser tres, ja que resulta el nombre ideal quan en classes de 25 alumnes interessa fer grups que puguin treballar en equip, participar en competicions, etc.

Quant al nom dels Colors, no hi ha documentació o tradició oral fiable que de forma explícita ens fonamenti el seu perquè. Potser en els canviants colors del mar hi podríem trobar l'explicació més plausible.

Els colors vertebraven tots els alumnes de l'Escola – des dels més petits als més grans - en tres grups. A les classes cada Color té el seu Cap i a tota l'Escola hi ha els Caps Generals, que s'elegeixen democràticament entre els alumnes de les classes més grans de Primària.

En el nivell de P4 cada alumne de l'Escola passa a formar part d'un dels tres Colors. En principi aquest serà el seu Color durant tots els anys de la seva estada a la Primària de l'Escola. Es pot canviar, no obstant, de Color, bé per voluntat pròpia –fonamentant la decisió en una sol·licitud -, bé per decisió dels Caps de Color o del mestre de la classe a fi d'aconseguir un millor equilibri entre els tres Colors. En aquest sentit, a principis de cada curs s'acostuma a fer una revisió de la composició dels Colors i es fan, si cal, els canvis oportuns.

Els vincles que uneixen els membres d'un mateix Color són molt forts. El Color se "sent", s'estima. Tots els seus membres treballen, s'ajuden, intenten superar-se perquè guanyi el seu Color. Desapareixen els interessos personals, els "*divismes*", en nom de l'interès comú. A través de tots aquests anys d'història trobem a les cròniques dels alumnes mostres emotives dels sentiments que desperta el Color, de l'orgull de pertànyer-hi, tant en els moments de triomf com en els de desfeta.

Els Colors estan en competència constant i en tots els camps: intel·lectual, esportiu, de civisme, d'actituds, de responsabilitat i de comportament... per aquesta raó tot és

important i mesurable en els seus components: les qualitats intel·lectuals, els dots d'organització, la iniciativa, les aptituds artístiques, manuals i esportives, la voluntat de treball i superació, l'esforç, l'interès...

I tot es valora amb una mesura comuna, "les dècimes", que periòdicament, en ser sumades –de fet se'n treu la mitjana –, donaran el Color guanyador que iniciarà amb el seu mandat una nova actuació de Càrrecs.

Els **Càrrecs** sorgeixen com una necessitat de servei a la comunitat, de participació activa en la vida de l'Escola. "Si un ciutadà té un càrrec, té més jurisdicció, però també més responsabilitat. En té davant d'ell mateix, davant el grup al qual pertany i davant de tota l'Escola".

Dels membres més grans del Color guanyador a tota l'Escola en sortirà el Consell que governarà durant un període preestablert.

Llevat del càrrec de **Cap del Consell** –eminentment de caràcter social- els altres càrrecs del Consell són purament tècnics i de responsabilitat. A l'Escola hi ha, per tant, els Consellers de Cultura i Cronistes Generals, de Biblioteca, de Medi Ambient, d'Escacs, d'Ordre i Higiene, de Menjador, als quals s'arriba després d'haver demostrat una preparació i una pràctica suficients d'acord amb les exigències particulars del cos.

El **Consell General** ha variat al llarg dels anys la seva composició, augmentant el nombre dels seus components. Sempre però ha estat el motor de l'Escola; el Coordinador Pedagògic i/o Director de l'Escola el controla directament i en presideix les seves sessions. Formar part del Consell General ha estat sempre un motiu d'orgull per a tots els alumnes.

Dels diferents membres del Consell – les àrees d'actuació i responsabilitat dels quals abracen tots els aspectes que es poden donar a l'escola com una ciutat en petit - depenen els càrrecs de les classes de la mateixa denominació o que actuen en un camp de responsabilitats similar (així, per exemple, del Cronista general en dependran els cronistes i els encarregats dels noticiaris de les classes).

Durant la seva legislatura els càrrecs del Consell treballen en les seves funcions respectives i controlen l'actuació dels càrrecs de les classes, amb els quals efectuen reunions, organitzen concursos, etc.

Periòdicament s'efectuen les **Presentacions de Càrrecs**, en les quals es fa la valoració del funcionament de l'Escola durant aquella legislatura. Són actes vius, participatius, l'estructura i el desenvolupament dels quals s'ha anat adequant a les exigències de cada moment. La seva finalitat, però, no ha variat: aquestes assemblees són l'exponent d'una educació en la pràctica de la democràcia. Els alumnes, tot analitzant la seva actuació i la dels companys, aprenen a establir criteris, a fer valoracions constructives i a acceptar les decisions amb esperit de superació quan aquestes són negatives. En les esmentades Assemblees es fa la renovació dels càrrecs i, d'acord amb el Color guanyador, s'elegeix i es presenta el nou Consell. A partir d'aquí comença a rodar de nou aquesta complexa maquinària que, en paraules de Pere Vergés "no és una cosa de

més dintre l'Escola (...) Qualsevol acció, actitud, activitat, absència, carència intel·lectual, moral, espiritual, tenen el seu control en aquesta arquitectura i són ella mateixa”.

Pere Vergés va morir el 8 de setembre de 1970, deixant-nos l'essència de la seva obra que ha perdurat al llarg dels anys.

A les Escoles Garbí Pere Vergés, tant d'Esplugues de Llobregat com de Badalona, aquesta educació per a la democràcia, aquesta VIDA SOCIAL hi és present cada dia, en la formació dels seus alumnes –aquests “homes de demà” en paraules pintades de Joan Miró-.

OBJECTIUS

L'objectiu principal de la Vida social, entre d'altres, **és fer homes i dones que viuen en societat**. Tan important és el treball individual, com el treball en equip.

Els objectius dels **COLORS**, projecte que es treballa de manera transversal, són:

- Formar persones conscients de la importància de l'individu dins la societat, mitjançant la implicació en una vida activa i democràtica
- Aprendre a compartir responsabilitats per a aconseguir entre tots objectius comuns
- Formar persones amb valors i criteri, capaces i disposades a actuar per a millorar el seu entorn social
- Oferir un marc on l'alumnat es pugui organitzar i on pugui canalitzar les seves capacitats, que li serveixi d'aprenentatge per a saber desenvolupar-se dins el món adult quan s'hi incorpori
- Fomentar el sentiment de pertinença a un grup organitzat amb unes normes, uns drets i uns deures, així com a fomentar el respecte a la diversitat dels membres del grup
- Potenciar l'autonomia i la responsabilitat que afavoreixen l'autoestima de l'alumnat

- Aprendre a valorar les capacitats i les limitacions dels altres, així com les pròpies
- Canalitzar la competitivitat en un sentit positiu i constructiu
- Aprendre a guanyar i a perdre amb humilitat i generositat, així com a valorar l'esforç que fa la resta del grup
- Adquirir habilitats socials, organitzatives i comunicatives
- Aprendre a canviar d'opinió o criteri quan els arguments aportats pels altres ens convencen, i per tant, aprendre a actuar amb consens, acceptant la voluntat de la majoria
- Aprendre a respectar la crítica constructiva dels altres tant si és negativa com positiva, així com a fer una autocrítica del nostre paper al grup

Mainaders

Curses de colors - Primària

Les activitats es realitzen en funció de l'edat dels nens i les nenes: Tria del color (P4), inici de la dinàmica i posterior l'ús de gomets i cartronets que a primària es substitueix per les dècimes, curses atlètiques de colors, campionats d'escacs, etc.

Els objectius dels **CÀRRECS**, projecte que es treballa de manera transversal a les diferents etapes, són:

- Formar a persones responsables, reflexives, compromeses amb el seu entorn i disposades a actuar amb ètica i criteri per a millorar-lo i per a preservar la bona convivència
- Generar actituds que fomentaran una capacitat d'esforç, de superació i de constància
- Contribuir al bon funcionament de l'escola i ajudar als companys en l'organització personal i col·lectiva de la classe

- Conscienciar de la pròpia responsabilitat
- Fomentar l'autocrítica i la cooperació
- Fomentar el treball en equip, sense homogeneïtzar
- Aprendre a valorar la repercussió de la feina ben feta tan cap a l'actor com cap al grup
- Fomentar l'autoestima i prendre consciència de les pròpies capacitats, coneixements i escala de valors
- Organitzar la vida de l'escola com un reflex de la societat on l'alumnat comenci a sentir-se part activa i responsable
- Aprendre a no afavorir a l'amic sinó intentar ajudar a tothom a fi que tots puguem aconseguir uns mateixos objectius
- Aprendre a respectar la crítica constructiva dels altres; aprendre a fer una autocrítica del funcionament i desenvolupament del propi càrrec
- Afavorir el desenvolupament ple de les destreses innates i l'adquisició i millora en les mancances
- Treballar i transmetre unes formes d'actuar dins d'una ètica i una estètica generoses i positives

Objectius específics segons l'etapa

a. Objectius específics a educació infantil

- Iniciar els alumnes en l'engranatge de l'organització dels càrrecs de manera progressiva
- Ajudar a desenvolupar l'autonomia dels infants

b. Objectius específics a educació primària

- Preparar per a la responsabilitat, la iniciativa, la participació i la generositat
- Fomentar els hàbits i les destreses de treball en equip i del lideratge
- Saber actuar davant un públic i en una assemblea
- Desenvolupar capacitats de planificació, gestió i avaluació
- Aprendre a exposar i defensar els propis criteris
- Aprendre a escoltar i valorar als altres i respectar la divergència
- Aprendre a ser prou flexibles i oberts per acceptar els arguments diferents i les resolucions de la majoria, canviant la pròpia valoració si l'argumentació dels altres ens convenç

c. Objectius específics a educació secundària obligatòria (E.S.O.)

- Potenciar les qualitats individuals i de grup
- Potenciar el sentiment de pertinença a un grup i a l'escola
- Entendre la necessitat de servir pel bé comú
- Participar i implicar-se en la vida escolar
- Desenvolupar les estratègies personals per tal d'afavorir el grup
- Educar a l'alumnat perquè siguin ciutadans responsables
- Intentar superar les limitacions personals
- Involucrar al jove en el desenvolupament del grup-classe
- Responsabilitzar al jove de tasques que ajuden a la realització personal i a la col·lectiva
- Implicar al jove en tasques complementàries d'aprenentatge que consoliden la formació acadèmica
- Garantir l'ordre a la classe, la secció i a l'escola
- Col·laborar per aconseguir una bona convivència
- Dinamitzar la vida escolar de la classe

d. Objectius específics a batxillerat

- Fomentar la imaginació amb criteri i ser constructiu
- Saber gestionar els recursos tant humans com materials
- Prendre consciència de la importància de saber organitzar-se per ser puntual en la presentació i realització de projectes i activitats de promoció
- Aprendre a decidir pel bé comú

Les activitats es realitzen en funció de l'edat dels nens i les nenes:

a. Educació infantil

- **Educació infantil de 3 anys:** Introducció als càrrecs: els ajudants
- **Educació infantil de 4 anys:** Encarregat de les joguines del jardí, Encarregat de contes o bibliotecari, Representant del menjador, Caps de taula del menjador, Encarregat de plàstica, Encarregat de música, Caps de taula de la classe, Encarregat del vestidor, Secretari, Encarregat del berenar, Encarregat de colònia i pintes, Encarregat del lavabo, Encarregat de plastilina, Encarregats de tovallons,

Encarregats de material, Encarregats de motxilles, Encarregat de la pissarra, Encarregat de blocs i paneres de colors.

- **Educació infantil de 5 anys:** Encarregat de la bústia, Encarregat de les màrtegues, Encarregat de les joguines del jardí, Encarregat de contes o bibliotecari, Representant del menjador, Caps de taula del menjador, Encarregat de plàstica, Encarregat de música, Caps de taula de la classe, Encarregat del vestidor, Secretari, Encarregat del berenar, Encarregat de colònia i pintes, Encarregat del lavabo, Encarregat de plastilina, Encarregats de tovallons, Encarregats de material, Encarregats de motxilles, Encarregat de la pissarra, Encarregat de blocs i paneres de colors, La bústia.

Ajudant en la lectura

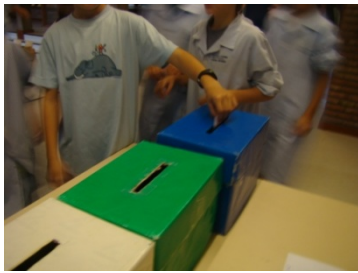

Eleccions Caps Generals de Color

b. Educació primària

- Càrrecs de lideratge: Cònsols o Caps de Classe, Caps de Color i Consellers Generals
- Càrrecs per a la dinamització cultural i científica: Cronistes, Delegats de cultura, Meteoròlegs, Encarregats d'escacs, Encarregat del noticiari, Cap de Corda i Lector
- Càrrecs amb una funció organitzativa o mixta: Delegats de Règim Intern o Encarregat d'ordre i higiene, Representants del menjador, Bibliotecaris, Encarregats del reciclatge i Mainaders
- Les actuacions dels càrrecs
- Reunions: del consell i dels càrrecs
- Eleccions del càrrecs: Eleccions dels Caps Generals de Color i Eleccions dels càrrecs del Consell i de la classe
- Presentacions del càrrecs

- Hora de Vida social a la classe (assemblees de classe)

Eleccions - Primària

Presentació de càrrecs

Caps de taula - Primària

Cronistes – Primària

c. Educació secundària obligatòria (E.S.O.):

- Consell de Govern: dinamització, revisió de programes, etc.
- Caps de color
- Biblioteca: organització i manteniment, organització d'activitats, etc.
- Secretaria
- Professors
- Cuina
- Grup Instrumental
- Redacció i gràfic de la revista
- Web

Grup de Vida Social que elabora la Revista

Revista "De Bat a Bat"

- Garbí TV
- Enquadernació
- Correllengua
- Informàtica: informatització de la revista
- Meteorologia: seguiment meteorològic.
- Companyia de teatre: confecció, guió, programació d'obres, etc.
- Mainaders: ajudar en el menjador i organitzar activitats d'oci per als petits

Mainaders - Secundària

Bibliotecaris - Secundària

- Jardineria
- Laboratori: preparació d' activitats de laboratori per als petits
- Manteniment
- Noticiaris i Fira
- Festes i tradicions
- Medi Ambient: potenciar la sostenibilitat a l'escola
- Treball solidari (amb alumnes amb discapacitat d'altres entitats del municipi)
- GO ("Garbí Obert": secció encarregada de les activitats extraescolars que es realitzen en horari no lectiu)
- Companyia de titelles: confecció, guió, programació d' obres, etc.
- *Telling Stories* llegir o representar contes en anglès pels més petits.

Telling Stories - Secundària

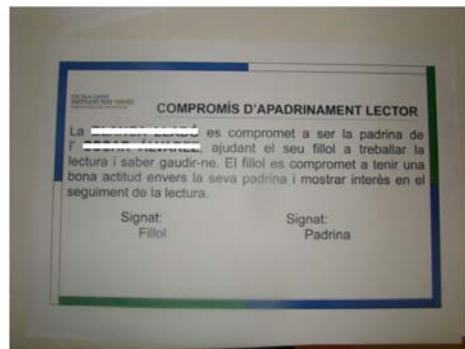

Enquadernació - Secundària

- Nous Lectors (apadrinament lector): acollida del alumnat de primària
- Passadís d'art: muntatge d'exposicions i col·laboracions a nivell plàstic

*Apadrinament lector –
Vida Social Infantil i Primària*

Compromís d'Apadrinament Lector

Títelles- Vida Social primària

Cronistes- Vida Social primària

Cuina- Vida Social ESO

Garbí TV- Vida Social ESO

Mainaders- Vida Social ESO

VALORACIÓ I CONCLUSIONS

La implicació dels alumnes en el dia a dia de l'escola és un fet, però creiem que també és una necessitat fonamental per a la formació de futurs ciutadans compromesos. Aquest és un dels nostres objectius fonamentals.

Paraules com participació, responsabilitat, democràcia, respecte, sostenibilitat,... són ben conegudes pels alumnes perquè des de ben petits les experimenten en el dia a dia, ja sigui amb coses molt senzilles els més petits com ser l'encarregat de la plastilina, o amb temes més complexos els grans com la redacció i edició d'una revista. En tant que comunitat, tothom hi ha de col·laborar per al seu bon funcionament.

Tots els mestres i professors hi estan implicats. Però també el personal de cuina i serveis, les zeladores, el personal de neteja,... Tots som educadors.

L'escola és una entitat dinàmica, viva, canviant, en la que s'esdevenen constantment fets i situacions susceptibles d'aprenentatge. Cal identificar aquestes situacions perquè constitueixen eines per a la participació i el **servei-aprenentatge**.

Al llarg d'aquest document s'ha exposat com es desenvolupa i s'aplica en l'actualitat aquell projecte elaborat per Pere Vergés, fa gairebé un segle, en el context de l'Escola Nova, i que es va concretar en l'Escola del Mar, i que es manté més viu i actual que mai.

La Vida Social, pedra angular del nostre Projecte Pedagògic, és un dels trets fonamentals i diferenciadors de les nostres escoles, que pretenen d'aquesta manera i paral·lel a la recerca de l'excel·lència acadèmica, la formació integral de les persones, homes i dones del demà.

És evident que aquestes escoles que s'inspiren en els principis de Pere Vergés no són, només, un programa d'escola. Aposten per un model de societat, per un model de país determinat i concret.

Creiem que els homes i les dones de demà educats en una escola no burocratitzada, amb un equip educatiu coherent, dins d'un ordre autènticament democràtic, contribuiran a enriquir una societat lliure.

*Alumnes de la Promoció de Batxillerat
preparant la seva Fira*